

DEL 2

EFFEKTRAPPORT 2020

Rädda Barnen

Innehåll

Inledning.....	68
Vi agerar i tid och över tid.....	68
Rapportens upplägg.....	68
Vår metod.....	69
Våra mål.....	70
Mätning och uppföljning av våra insatser	70
Så uppnår vi målen	72
Rädda Barnen har inte pausat	72
Vi har under 2020 nått 44,9 miljoner barn.....	73
I världen.....	73
I Sverige.....	74
Barn i migration.....	76
Vi stöttar nyanlända barn som drar ett stort lass hemma	77
Pippi of Today – för flickor på flykt.....	78
Barn i krig och katastrofer	79
Mer än hälften av barnen i Jemen känner sig otrygga	80
Vi tar reda på vad barn och unga faktiskt vill och behöver	82
Trygg barndom utan våld och övergrepp	84
Utökad stödchatt för unga som lever med hedersrelaterat våld och förtryck	85
Digifritids.se – en trygg och rolig plats på nätet.....	87
Cirkusträningen i Småland blev digital	89
Barn i fattigdom.....	90
Karmas insamling räckte till 50 000 måltider	91
Historiskt beslut för barns rättigheter	92
Barn i utsatthet i Thailand får stöd för en bättre framtid	93
Partnerskap med företag.....	95
Så jobbar vi tillsammans med företag.....	95
Detta uppnår vi med våra huvudpartners.....	96

Rädda Barnens Effektrapport 2020

Inledning

Vi agerar i tid och över tid

Johanna Åkerberg Kassel

Rädda Barnen är världens största självständiga barnrättsorganisation, fokuserad på hållbara insatser – akuta och långsiktiga. Vi tror att verklig hållbarhet bygger på att hjälpa i tid och över tid, och vår självständighet gör att vi kan agera där vi gör mest nytta för barn – i Sverige och i världen. Tack vare vår storlek kan vi på riktigt göra omedelbara och bestående skillnader i världen, varje dag.

I denna rapport kan du läsa om vad vi uppnått för barnen under 2020.

Rapportens upplägg

Rapporten synliggör vårt arbete från insats till resultat, i urval. Vår programverksamhet omfattar drygt en miljard kronor och vi har finansierat verksamhet i femtiofem länder under 2020. Av utrymmesskäl berättar inte rapporten om allt vi gör, istället har vi valt ut några exempel från våra resultat och insatser 2020.

Rädda Barnen Sverige är en del av en global organisation och med gemensam kraft uppnår vi långt mycket mer för barn än vad vi hade gjort på egen hand. I denna rapport lyfter vi resultat och exempel som vi bidragit till finansiellt och kunskapsmässigt, men även resultat som andra medlemmar i den globala organisationen har åstadkommit.

Barn bidrar med sina egna berättelser i rapporten. Vi har i några fall valt att inte presentera dem med deras riktiga namn, för att skydda barnet. Vi markerar dessa namn med en asterisk*.

Rädda Barnens Effektrapport 2020

Vår metod

Vårt arbete består av tre inbördes beroende delar:

Direkta insatser

Kunskap

Påverkan

Vi jobbar direkt med barn och med vuxna som jobbar med barn. Vi gör det för att det behövs – men också för att skaffa oss kunskap. Genom våra direkta insatser vet vi vilka problemen är och vad som krävs för att lösa dem. Vi använder kunskapen och trovärdigheten från våra direkta insatser för att påverka andra, för att förändra situationen för barn långsiktigt och hållbart.

Det är just kombinationen av dessa tre som definierar vilka vi är och som gör oss starka. Utan en så faller de andra två. På detta sätt har vi arbetat i över 100 år.

Denna långa erfarenhet ger oss djup kunskap att genomföra hållbara insatser för barn i Sverige och internationellt. Oavsett om de är kort- eller långsiktiga syftar de alltid till att skapa hållbar förändring över tid. Eftersom vi är en global organisation med verksamhet över hela världen kan vi hjälpa snabbt i händelse av en katastrof. Ofta är vi den som är först på plats och som stannar längst.

Att barnen är delaktiga i vad vi gör och att de får mer inflytande i frågor som rör deras liv och vardag är en central del i vår metod och vårt arbete. Vi arbetar tillsammans med barnen, lyssnar på deras egna berättelser och analyserar de problem som står i deras väg.

I Sverige är vi en stor medlemsrörelse med över 60 000 medlemmar som organiserar sig i nära 150 lokalföreningar runt om i landet. Medlemmarna sprider kunskap om barns levnadsvillkor, påverkar makthavare att skapa förändring och stöttar barn och unga direkt där de befinner sig. Den direkta verksamheten är bland annat för barn och unga som kommit ensamma till Sverige, verksamheter för att barn och unga ska få en meningsfull fritid och insatser för barn som blivit utsatta för våld.

Rädda Barnens Effektrapport 2020

Våra mål

I Ambition 2030 har Rädda Barnens globala rörelse har satt upp tre långsiktiga mål.

Vi vill att alla barn innan 2030 ska

- Överleva - inget barn dör före sin femårsdag av orsaker som går att hindra
- Lära - alla barn ska få en grundläggande utbildning av god kvalitet
- Skyddas - våld mot barn ska inte längre tolereras

Rädda Barnen i Sverige bidrar till den globala ambitionen utifrån tre verksamhetsmål.

- Barn i migration ska få sina rättigheter tillgodosedda
- Våld mot barn ska minska
- Stödja en god samhällsstyrning för barnets rättigheter

Vårt arbete utgår från Barnkonventionen, som är FN:s konvention om barns mänskliga rätt att överleva, utvecklas och växa upp i trygghet. Vi fortsätter arbeta för barns utveckling, delaktighet och trygghet tills vi ser att Barnkonventionen är genomförd i praktiken i alla världens länder.

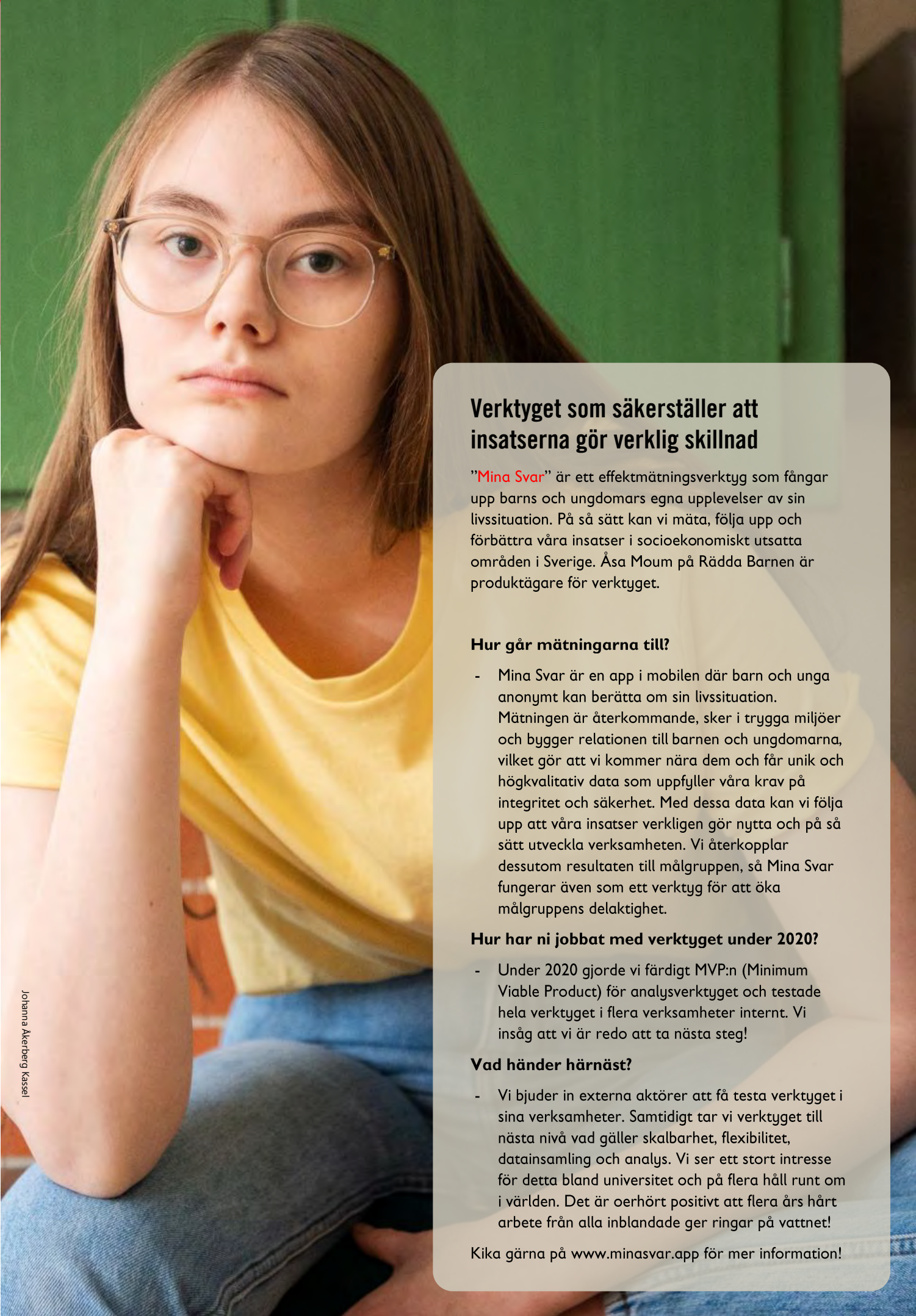
Mätning och uppföljning av våra insatser

I konflikt- och katastrofsituationer handlar våra insatser ofta om att möta de mest akuta behoven, vilket innebär att resultaten snabbt blir tydliga. Rädda Barnen arbetar också för långsiktiga och bestående förändringar. Förändringar kan ta tid och det gäller att vara uthållig, i synnerhet om arbetet sker i svåra omständigheter och miljöer. Resultatet är inte alltid direkt mätbart men över tid blir effekterna synliga.

Vi följer verksamheten noggrant på olika nivåer. Varje projekt eller process innehåller avstämningar där uppfyllnad av verksamhetsmål och resursanvändning analyseras. I planerings- och uppföljningsrutinerna ingår också att analysera, åtgärda och följa risker.

Eftersom vi följer upp alla våra projekt har vi en god bild av de omedelbara effekterna. När det gäller vårt bidrag till en långsiktig samhällsförändring så utvärderas våra metoder regelbundet, men inte årligen. För vissa verksamheter har vi därför ett för året bekräftat långsiktigt resultat medan vi för andra verksamheter i år kan konstatera att våra insatser har lett till resultat som sannolikt bidrar till en långsiktig förändring och till våra mål.

När vi uppger hur många individer vi har nått är det i vissa fall uppskattningar. Om vi till exempel har föreläst i en sal som rymmer ca 500 personer och salen är fullsatt så har vi uppgett att vi nått ca 500 personer, trots att vi inte har räknat individerna.

Verktøget som säkerställer att insatserna gör verklig skillnad

”Mina Svar” är ett effektmättningsverktøy som fångar upp barns och ungdomars egna upplevelser av sin livssituation. På så sätt kan vi mäta, följa upp och förbättra våra insatser i socioekonomiskt utsatta områden i Sverige. Åsa Moum på Rädda Barnen är produktägare för verktøget.

Hur går mätningarna till?

- Mina Svar är en app i mobilen där barn och unga anonymt kan berätta om sin livssituation. Mätningen är återkommande, sker i trygga miljöer och bygger relationen till barnen och ungdomarna, vilket gör att vi kommer nära dem och får unik och högkvalitativ data som uppfyller våra krav på integritet och säkerhet. Med dessa data kan vi följa upp att våra insatser verkligen gör nytta och på så sätt utveckla verksamheten. Vi återkopplar dessutom resultaten till målgruppen, så Mina Svar fungerar även som ett verktøy för att öka målgruppens delaktighet.

Hur har ni jobbat med verktøget under 2020?

- Under 2020 gjorde vi färdigt MVP:n (Minimum Viable Product) för analysverktøget och testade hela verktøget i flera verksamheter internt. Vi insåg att vi är redo att ta nästa steg!

Vad händer härnäst?

- Vi bjuder in externa aktörer att få testa verktøget i sina verksamheter. Samtidigt tar vi verktøget till nästa nivå vad gäller skalbarhet, flexibilitet, datainsamling och analys. Vi ser ett stort intresse för detta bland universitet och på flera håll runt om i världen. Det är oerhört positivt att flera års hårt arbete från alla inblandade ger ringar på vattnet!

Kika gärna på www.minasvar.app för mer information!

Rädda Barnens Effektrapport 2020

Så uppnår vi målen

Rädda Barnen har inte pausat

Coronapandemin har gjort tillvaron svår för oss alla. Men en kris som en pandemi drabbar de mest sårbara värst, och däribland barnen. Barns rätt till liv och hälsa, utbildning, trygghet och skydd hotas, och årtionden av framsteg riskerar att gå förlorade.

Men trots att samhället har satts på paus har inte Rädda Barnen pausat. Det har varit viktigare än någonsin att skydda de barn som har det allra svårast och vi har snabbt ställt om vårt arbete. Det har både inneburit att vi, likt många andra, så långt det varit möjligt ställt om till digitala arbetssätt och anpassat insatser för en verklighet där människor inte kan mötas som vanligt och där hela länder stängs ner.

Våra insatser har i största möjliga mån fortsatt som vanligt, och vi har jobbat hårt för att sprida information om covid-19, stoppa smittspridningen och se till att barn och deras familjer är friska och trygga. Här kan du läsa mer om vad vi uppnått för barn under 2020.

Kamelbibliotek i Etiopien. När skolorna stängde på grund av pandemin krävdes nya kreativa lösningar. I landets mest avlägsna byar har barnen kunnat låna böcker från en kamel och fortsätta läsa och lära. Vårt mobila kamelbibliotek har besökt 33 byar och haft med sig lådor med 200 böcker.

Vi har under 2020 nått 44,9 miljoner barn

Rädda Barnens direkta insatser för barn världen över har under 2020 totalt nått hela 44,9 miljoner barn, varav hälften flickor och hälften pojkar. Vi har även nått 38,4 miljoner vuxna som på olika sätt påverkar barns liv såsom föräldrar, vårdnadshavare, lärare, socialarbetare, hälsovårdare med mera.

I världen

27,9 miljoner barn nåddes av våra insatser inom hälsa och näring, vilket är det tematiska område där vi nådde flest barn.

18,5 miljoner barn i 77 länder har nåtts av våra direkta insatser i konflikter och katastrofer.

73 249 barn i Jemen nåddes av våra insatser för alla barns rätt till utbildning. Detta trots att alla hinder till följd av pandemin och att skolorna var stängda under stora delar av året.

416 baby-kit för nyfödda delades ut i Cox's Bazar i Bangladesh där hundratusentals rohingyer bor i läger efter att ha tvingats på flykt. På våra hälsomottagningar har vi under året även genomfört 222 förlossningar och 1 864 gravida och ammande mammor har fått näringstillskott.

42 000 barn i Syrien nåddes av våra insatser inom trygghet och skydd. I Syrien har många barn berättat om sin rädsla för covid-19 och risken att förlora nära och kära, att deras ansvar i hushållet har ökat och att de saknat tillgång till fritid och lek.

1 500 000 Ungefär så många barn i Etiopien nåddes av våra insatser för att skydda barn från vattenburna sjukdomar. Tillgången till rent vatten ökade från 55 procent till 67,5 procent.

76 355 hygien-kit delades ut i Côte d'Ivoire för att skydda mot covid-19, och 2 050 pedagogik-kit distribuerades så att barn ska få möjlighet att fortsätta skolgången även under pandemin.

7 167 barn i Thailand deltog i våra simskolor för att motverka att barn drunknar. Simskolan inkluderade grundläggande kunskaper i vattensäkerhet, simning, livräddning och förstahjälpen.

I Sverige

34 000

personer i Sverige totalt nåddes av våra direkta insatser under året.

842 000

Ungefär så många totalt nåddes av våra budskap genom sociala kanaler, webb, trycksaker, online-föreläsningar etc. Enbart vår hemsida "Kärleken är fri" om hedersrelaterat våld och förtryck har haft 90 000 unika besök.

8 900

personer nåddes av våra direkta insatser för att barn, unga och barnfamiljer i socioekonomiskt utsatta områden ska ha lika möjligheter som andra att delta i samhället, påverka sina livsvillkor fritt från diskriminering och ha tillgång till god samhällsservice.

69 000

deltagartillfällen skapades under året för våra träffar för att öka barns trygghet och skydd.

11 900

Ungefär så många barn och unga nåddes av materialet "Stopp min kropp", samt 18 900 föräldrar och 2 700 professionella som jobbar direkt med barn.

4 500

personer nåddes av våra insatser att dela ut mat, livsmedel och matcheckar, vilket är en ny form av verksamhet som vi utvecklade i ljuset av pandemin.

Observera att resultaten är uppskattningar
– läs mer under rubriken "Mätning och uppföljning av våra insatser".

Barnkonventionen blir lag i Sverige – en milstolpe för barns rättigheter

Året inleddes med att barnkonventionen den 1 januari blev lag i Sverige. Rädda Barnens vision är att göra barnkonventionen verklig för varje barn, så att denna lag träder i kraft är en milstolpe för barns rättigheter och för vårt arbete för barnen. Vi har kämpat länge för denna lag.

Lagen röstades igenom av Riksdagen 13 juni 2018. Under tiden fram till lagens ikraftträdande såg vi ett stort engagemang bland beslutsfattare, myndigheter, kommuner, regioner och i media. Därför gick vi in i det nya året med stora förhoppningar om ett tydligare barnrättsperspektiv på alla nivåer i samhället.

Det stora engagemang och momentum som fanns fick dock ett plötsligt avbrott i samband med pandemin. Att barnkonventionen gällde som lag fick inte längre något större utrymme när den mediala arenan dominerades av covid-19-krisen.

Däremot kunde vi genom raderna läsa att det faktiskt funnits ett barnrättsperspektiv med i vissa beslut och åtgärder, vilket kanske inte hade varit fallet om inte barnkonventionen just blivit lag.

Ett tydligt exempel på detta är regeringens beslut att följa Folkhälsomyndighetens rekommendation att inte stänga grundskolor, något nästan alla andra länder i Europa gjorde. Utbildningsminister Anna Ekström motiverade detta med att det är för barnets bästa att gå i skolan och att skolplikten är viktig att värna. Folkhälsomyndighetens generaldirektör Johan Carlsson underströk att skolan är en väldigt viktig plats inte minst för barn i utsatta situationer.

Under sommaren och hösten började barns rättigheter och barnkonventionen återigen få utrymme såväl inom politiken som i samhällsdebatten. Tyvärr uttrycktes i vissa fall en tydlig skillnad mellan barn och barn i debatten. När det gäller små barn födda i Sverige får barnrättsperspektivet en stark ställning. Men när det gäller äldre barn och i synnerhet barn som inte är födda i Sverige lyser barnrättsperspektivet ofta med sin frånvaro. Även när det gäller migrationsrelaterade frågor märks en stor avsaknad av barnrättsperspektiv. Detta är något som Rädda Barnen kommer fortsätta belysa och bekämpa framöver.

Att barnkonventionen blivit svensk lag är ett stort steg för att säkerställa barns rättigheter i praktiken. Vi fortsätter vårt påverkansarbete och kämpar för att alla barn ska uppfylla sina rättigheter och behandlas på lika villkor.

Barn i migration

2020 var ett exceptionellt år, då hela världen drabbades av den pågående pandemin på ett eller annat sätt. Gränser stängdes, och insatser för barn och utsatta familjer begränsades, framförallt för barn och familjer i migration inom eller mellan länder. När länder har satt in stöd till sin befolkning så har oftast inte flyktingar och migranter omfattats av stödpaketen. När skolor har stängt och barn hänvisats till digitala lösningar har många barn på flykt utestängts på grund av brist på internet och teknisk utrustning.

Många av de barn som varit på flykt har upplevt fruktansvärda saker. De har tvingats lämna sina hem på grund av våldsamma krig, sett familjemedlemmar dödas och levt i stor utsatthet under en utdragen flykt som ibland varat i flera månader. Barnen mår psykiskt dåligt, många är traumatiserade och mest av allt behöver de få känna sig trygga.

De unga som kommit till Sverige som ensamkommande, och fått uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen, befinner sig i en mycket akut situation. Möjligheten att få stanna i Sverige bygger på att de på kort tid ska klara sina studier och få ett fast arbete, vilket vi ser är så gott som omöjligt i pandemin. Flera av dessa ungdomar har behövt genomföra distansundervisning under stora delar av året, vilket lett till stora svårigheter att klara av studierna.

Familjer utan papper i Sverige har en synnerligen utsatt situation i pandemin. Många vågar inte söka vård och saknar ofta en fast bostad där de

kan skydda sig från smitta. I vår verksamhet har vi mött asylsökande barn och barn utan papper som under året inte varit i skolan i samma utsträckning som tidigare. För dessa barn är skolan en extra plats för trygghet och normalitet i deras annars ofta oroliga och otrygga vardag.

Rädda Barnen har under året jobbat oavbrutet för att stötta barn och familjer på flykt i Sverige och i världen. Vi har satsat på att anpassa stödet efter rådande omständigheter, och finnas kvar för barnen i en situation då annat stöd och kontakt med myndigheter blivit mindre.

Ett starkt fokus för vårt globala arbete är att stärka lokala skyddssystem så att de omfattar även barn på flykt och att stärka samarbete mellan länder för att säkerställa att barn får sina rättigheter tillgodosedda även när de lämnar ett land för ett annat. Flickor på flykt har varit ett fortsatt starkt fokus och vi har stärkt och spridit vår kunskap om flickors behov och förutsättningar och genom det förbättrat våra insatser.

Vi har hållit kontakt med barn och familjer digitalt, utfört utbildningar, tillhandahållit matpaket och teknisk utrustning och stöttat barn i utsatthet att nå den hjälp de behöver. Vi har påverkat politiker och myndigheter att ta sitt ansvar för barns rätt till trygghet och skydd. Vi har sett till att barn fått den skolgång och vård de har rätt till och ordnat så att barn kan delta i stärkande fritidsaktiviteter som skapar större möjligheter för barnen att vara del av ett sammanhang

Rädda Barnens Effektrapport 2020

Vi stöttar nyanlända barn som drar ett stort lass hemma

Många barn som varit på flykt har upplevt fruktansvärda saker. De som kommer till Sverige hoppas på trygghet och en möjlig nystart. Men tyvärr är det många som möter fortsatta prövningar.

För den som kommer till ett nytt land är det många praktiska saker som behöver ordnas. I vår verksamhet i Eslöv har vi träffat många familjer som haft ett stort behov av att få hjälp med kontakter med myndigheter, stöttning när det gäller barnens skolgång och lotsning till föreningslivet. Utan rätt stöd att komma tillrätta i Sverige kan ett stort ansvar hamna på barnen i familjen, som ofta lär sig svenska snabbare.

Flera av de barn vi mött i våra verksamheter i Eslöv berättade att de missat skolgång och känt stor stress den första tiden när familjen kom till Sverige.

Stöd till nyanlända familjer och barn

Under 2019 och 2020 har Rädda Barnen, tillsammans med biståndsorganisationen Individuell Människohjälp och kommunen i Eslöv, arbetat för att hjälpa dessa barn som får dra ett stort lass hemma.

För att stötta familjerna och avlasta barnen har vi under året hjälpt till med myndighetskontakter och annat som behöver komma på plats för den som är ny i ett land. Vi har följt och hjälpt familjerna från första dagen i Sverige. När pandemin bröt ut kunde vi fortsätta vårt arbete genom att istället träffas utomhus.

Språkcafé och mötesplatser ger ett sammanhang

Vi har även anordnat ett språkcafé där familjerna får hjälp att snabbare lära sig svenska språket. I samband med pandemin ställde vi om och erbjöd istället språkpromenader utomhus och ett digitalt språkcafé tillsammans med Eslövs kommun. Språkcaféet har varit mycket uppskattat och den digitala varianten lever vidare även efter projekttidens slut, då vi lyckats rekrytera volontärer som fortsätter driva verksamheten.

Därtill har vi skapat en mötesplats där nyanlända familjer kunnat träffa etablerade familjer, för att få ytterligare stöd och möjlighet till ett sammanhang i Sverige. Verksamheten har varit mycket uppskattad och beräknas ha nått runt 15-20 familjer som lärde känna varandra under aktiviteterna. Tyvärr fick träffarna avslutas i samband med pandemins utbrott.

Vi har sett till att barn får vara barn

Under projekttiden har vi nått totalt cirka 100 nyanlända vuxna, ungdomar och barn i Eslöv, med syfte att hjälpa familjerna och avlasta barnen, så att barn får vara barn.

Vi har genomfört fokusgruppsintervjuer med föräldrar och barn som kommit nyanlända till staden, om deras upplevelser, tankar och känslor kring mottagandet och den första tiden. Dessa intervjuer ligger till grund för ett underlag som Rädda Barnen överlämnat till Eslövs kommun, för att synliggöra situationen för dessa familjer.

“Ibland kändes det okej att hjälpa dem...men ibland kändes det som jag inte hann det jag behövde med skolan, jag missade många dagar och hann inte läxorna”
- pojke, 14 år.

“Ibland kändes det jobbigt att tolka vad pappa sa för det kändes som att det var något som vuxna borde prata om”
- pojke, 12 år.

”När jag fick kontakt med er kände jag att min stress över familjen minskade väldigt mycket, att jag inte var ensam med allt längre”
- pojke, 17 år.

”Det var bra för ni hade alltid tid när vi ringde och var alltid trevliga mot oss”
- pojke 11 år.

”Ni är de enda jag och min son känner här, er hjälp betyder allt”
- kvinna, 32 år.

Rädda Barnens Effektrapport 2020

År 2020 var det 75 år sedan Pippi Långstrump kom ensam till en helt ny stad. Idag tvingas miljoner flickor att lämna sina hem och flytta, inte bara till nya städer, utan också till nya länder.

Barn på flykt är alltid utsatta för stora risker, och coronakrisen har ytterligare förvärrat deras redan svåra tillvaro. Flickor på flykt är särskilt utsatta, utan tillgång till säkra platser, migrationsvägar och stöd.

Pippi of Today uppmärksammar flickor på flykt

Astrid Lindgren AB ville i samband med Pippis 75-årsjubileum uppmärksamma Pippi som förebild, den starkaste flickan i världen, samt lyfta fram Astrid Lindgrens arv som barnrättsskämpe.

I kampanjen "Pippi of Today" ingår 13 länder inom Rädda Barnens globala organisation och ett 50-tal partners världen över. Företag såsom Google, Unilever/GB Glace, SJ, Rabén & Sjögren och Happy Socks och många fler bidrar till kampanjen.

Med en gemensam kampanjplan och ett digitalt toolkit med kommunikationsmaterial, hjälps vi åt att berätta om situationen för flickor på flykt och samla in pengar till våra insatser.

Kampanjen förlängs till 2021

Kampanjen lanserades med gemensamma krafter i januari 2020. Tanken var att fira Pippis födelsedag i maj 2020 med stora fysiska event och butikskampanjer, tillsammans med alla våra partners.

Men, pandemin kom emellan och vi fick skjuta på de fysiska aktiviteterna och ställa om till digitalt fokus. Med anledning av pandemin har vi förlängt vårt samarbete och kommer fortsätta med kampanjen under 2021.

Kampanjen har hittills gett ca 12 miljoner kronor

Under 2020 har kampanjen genererat ca 12 miljoner kronor. De insamlade medlen ger oss en unik möjlighet att direkt adressera de utmaningar som flickor på flykt står inför, parallellt med den globala kunskapsspridning som kampanjen medför.

Rädda Barnens Effektrapport 2020

I Jordanien har över 1 300 flickor upp till sex års ålder fått tillgång till psykosocialt stöd och kunnat delta i lek- och läraaktiviteter. Vi stöttar flickor i flyktingläger i Tanzania med bland annat psykosocialt stöd och utbildning i sexuell och reproduktiv hälsa. Vi arbetar även för att minska risken för diskriminering och stärka flickornas självkänsla och välmående. Därtill stöttar vi flickornas rätt till utbildning, vilket är särskilt viktigt just för flickor på flykt.

Många fler insatser är på gång att startas under 2021. Vi kommer bland annat påbörja insatser för att öka medbestämmande och tillgång till psykosocialt stöd för flickor i flyktingläger på Balkan. I Sydafrika planerar vi särskilda insatser för tonårsmammor som är nyanlända i landet.

Barn i krig och katastrofer

Krig och katastrofer slår miljoner barns liv i spillror varje år. Under 2020 drabbades dessutom världen av en pandemi. Förutom att covid-19 slog hårt mot de redan utsatta, påverkade pandemin även ekonomin och givarländerna vilket ytterligare försvårade finansiering till att stötta barn och deras föräldrar.

Pandemin har ytterligare ansträngt familjers privatekonomi och lett till ökat skadligt barnarbete och utnyttjande av barn. Nedstängningarna av samhällen och skolor har i sin tur lett till ökat våld, både på nätet och i hemmen, och haft negativ inverkan på barns lärande och psykiska mående. Rädda Barnen ställde om all verksamhet för att både bemöta själva pandemin och dess effekter, inklusive att stödja familjer, lokalsamhällen och regeringar för att barn ska kunna återvända till skolan på ett säkert sätt och minska effekterna av det stigande våldet mot barn och inom familjer.

Eftersom isoleringen under pandemin inneburit mer tid vid dator och internet har vi också stöttat barn och deras föräldrar med information om säkerhet på nätet. Vi utbildade vår personal och andra organisationer i hur de kan öka barns skydd under en pandemi.

Klimatkatastrofer är ett fenomen som ökar på flera platser i världen. Tyfoner, översvämningar,

bränder och torka blir allt vanligare, och miljoner människor varje år lämnar sina hem på grund av klimatrelaterade orsaker. Antalet barn som bor i utsatta områden är svindlande – 530 miljoner barn beräknas bo i översvämningssområden, 160 miljoner där det råder allvarlig torka och 115 miljoner där risken för tropiska cykloner är stor.

När en katastrof inträffar är vi snabbt på plats med livräddande sjukvård och ser till att barnen och deras familjer får mat, rent vatten och tak över huvudet. Vi arbetar också förebyggande för att barnen och deras familjer ska vara så förberedda som möjligt om det sker en naturkatastrof. Vi har lokalkännedom och en relation med människor och organisationer på plats, och kan därför omedelbart börja hjälpa drabbade barn och familjer. Vi har nära samarbete med nationella och lokala aktörer för att dessa i högre utsträckning ska vara de som leder den humanitära responsen i länderna ihop med lokala myndigheter.

Över 350 miljoner barn drabbas av väpnade konflikter världen över. Coronapandemin har gjort det svårare för humanitära arbetare att nå fram med hjälp. Därför arbetar Rädda Barnen ständigt med att etablera och utveckla samarbete med andra organisationer och nätverk för att på så sätt överbrygga hindren och ännu snabbare kunna vara på plats.

Kategorisering av katastrofer

Det pågår många akuta katastrofer världen över. Därför behöver vi prioritera våra resurser dit behoven är som störst och där vi kan göra störst skillnad för barnen och deras familjer. Det gör vi genom att kategorisera katastrofer på en skala från ett till fyra, där kategori ett avser de mest akuta kriserna. Kategoriseringen görs utifrån en rad kriterier som till exempel omfattning, dess natur, antal drabbade och hur stor skillnad Rädda Barnens insats kan göra för barnen. Under 2020 inträffade två katastrofer i kategori ett: i Syrien och i Jemen.

Rädda Barnens Effektrapport 2020

Mer än hälften av barnen i Jemen känner sig otrygga

Nära sex år av krig har fått förödande konsekvenser för en hel generation barn i Jemen. Under året har situationen förvärrats ytterligare av covid-19, i ett land där sjukvårdssystemet kollapsat under de år som kriget pågått och där den allmänna hälsan redan är låg.

För barnen innebär kriget en ständig mardröm av återkommande flygattacker, skräck, hunger, törst och nöd. Under 2020 led två tredjedelar av alla människor i Jemen av hunger och nästan hälften visste inte när de skulle få äta nästa mål mat.

Totalt är över 24 miljoner människor i behov av humanitärt stöd utifrån och därmed blev situationen än svårare när USA frös allt sitt bistånd till landet i mars 2020.

Omar, 8 från Taiz skadad av granatsplitter när han och hans vän var på väg hem från affären.

Anna Pontella / Save the Children

Vi har ställt om i pandemin

Under året har situationen förvärrats ytterligare av covid-19, som sprids i ett land vars infrastruktur bombats sönder och där sjukvården redan är hårt ansatt.

Rädda Barnen har fortsatt varit den största organisationen på plats i Jemen. För att minska smittspridning av corona har vi under 2020 anpassat våra insatser och jobbat med både digitala plattformar och i ökad utsträckning med uppsökande hembesök istället för verksamheter med större grupper.

Rädda Barnens Effektrapport 2020

Mer än hälften av barnen känner sig otrygga

Med våra verksamheter inom barnskydd har vi lyckats fånga upp barn som far eller riskerar att fara illa och erbjudit olika typer av skyddsinsatser såsom psykosocialt stöd. För att bättre förstå situationens inverkan på barns mentala hälsa genomförde vi en undersökning på 1 250 barn och föräldrar, vilket är den största studien på ämnet sen kriget började. Resultatet visar en pågående kris där barns psykiska och fysiska hälsa har tagit stryk, de har förlorat sin trygghet, familjemedlemmar och sina hem.

Mer än hälften av barnen berättade att de lider av ledsamhet och depression. Om konflikten inte får ett slut riskerar barns psykiska och fysiska ohälsa bli bestående.

Rapporten har varit viktig för att sprida information om situationen i Jemen, och anpassa våra verksamheter för barn.

Vi lyfter barns röster

Under året har vi även fortsatt att stötta våra lokala civilsamhälleliga partners under en tid då utrymmet för det civila samhället i Jemen krymper. Tillsammans med dem har vi fortsatt att lyfta barns röster och satt press på politiker och myndigheter och andra ansvariga makthavare.

Vi har även fortsatt ge stöd till det jemenitiska barnparlamentet i deras viktiga arbete att sätta barn högt upp på den politiska dagordningen och ge barn en aktiv roll i förändringsarbetet.

Vi nådde två miljoner människor under året

I ett land utan fungerande sjukvårdssystem och där större delen av de statliga resurserna går till att finansiera konflikten, är människor helt beroende av bistånd och stöd från organisationer som Rädda Barnen.

Under året har vi bidragit med livräddande insatser inom hälsa och nutrition. Dessa bidrag har bland annat hjälpt till att driva 58 hälsofaciliteter i norra Jemen som behandlat akut undernäring, kolera, malaria och difteri, och som tagit hand om patienter drabbade av covid-19. Totalt nådde Rädda Barnen hela 2 miljoner människor i Jemen med insatser under året.

**”Jag var deprimerad och ledsen efter min bror och andra i min familj dött. Jag brukade tänka på dem ofta och grät nästan varje natt. Jag försökte läsa mina skolböcker men jag kunde inte fokusera för jag kunde bara se deras ansikten. Så jag kuggade mina tentor och efter det ville jag inte gå tillbaka till skolan för jag ville inte att de andra eleverna skulle reta mig för mitt misslyckande”
- Sali, 14 år i Aden.**

Rädda Barnens Effektrapport 2020

Vi tar reda på vad barn och unga faktiskt vill och behöver

En central del av barnkonventionen handlar om barns rätt att bli hörda. Ändå frågar vi vuxna sällan barn och unga själva vad de faktiskt vill och behöver. För att ge barnen en röst har vi utvecklat metoden "Young Voices".

Young Voices går ut på att undersöka hur barns rättigheter efterlevs i praktiken, genom undersökningar och fokusgrupper med avstamp i barnkonventionen. Barnen får en chans att ta upp frågor som berör dem: som till exempel problem med otrygghet i skolan, oro för att bli mobbad, oro över stress eller över att inte ha råd att gå i skolan.

Metoden har spridits vidare och använts i bland annat Kosovo, Litauen, Mongoliet, Albanien, Peru och Armenien. Hittills har mer än 40 000 ungdomar världen över hörsammats.

Barnen drabbas hårt i klimatkrisen

Under 2019 och 2020 ville vi undersöka hur barn upplever klimatkrisen. Antalet naturkatastrofer i världen har fördubblats de senaste 20 åren, och barnen är uppenbart de som drabbas hårdast i klimatkrisen.

Förra året genomförde Rädda Barnen Young Voices- undersökningen med tema klimat i Vietnam, El Salvador och Zambia. Undersökningen i Zambia besvarades av skolelever mellan 10-16 år, och 1200 barn varav hälften flickor och hälften pojkar deltog.

I Zambia är stora delar av befolkningen beroende av jordbruk och riskerar både uppehälle och liv när klimat och väder blir allt mer extrema och mindre förutsägbara. Samtidigt gör klimatförändringarna att det blir ännu svårare att bekämpa fattigdom. Många barn tvingas pausa eller avsluta sin skolgång när familjens försörjningsalternativ blir allt färre.

Nära hälften av barnen oroliga för ohälsosam miljö

Resultaten visar att klimatförändringarna på djupet påverkar barns verklighet och framtidstro. 46 procent av barnen var oroliga över att deras miljö är ohälsosam när det gäller luftkvalitet, vatten, förgiftningar i marken eller naturen nära dem. 1 av 5 barn kände sig ofta eller ibland ledsna eller oroliga över matbrist, översvämningar, torka, att växter eller djur ska dö, över naturområden, förorening av vatten eller mark, överkonsumtion och slöseri med naturresurser.

"Våra framtida liv kommer vara väldigt annorlunda, och de människor som kommer efter oss kommer till och med se att det inte finns några träd kvar i världen, de kommer bara höra berättelser om att det förut fanns träd i världen".
- DS, 16 år i Sinazongwe.

"Klimatförändringarna hindrar många aktiviteter. För barn som likt mig har föräldrar som är jordbrukare kommer, på grund av klimatförändringarna, inte ha råd med nöjenheter eller kanske att gå i skolan. Så det kommer skilja sig från våra föräldrars liv eftersom de inte kommer ha tillgång till utbildning".
- TN, 16 år i Rufunsa.

Rädda Barnens Effektrapport 2020

Nära två tredjedelar av barnen sa att deras framtida liv kommer vara annorlunda jämfört med sina föräldrars liv på grund av klimatförändringar. Därtill sa mer än hälften av barnen att de är oroliga att vuxna inte gör tillräckligt för att hantera klimatförändringarna och miljöproblemen.

Barnens röster ligger till grund för vår verksamhet

Rapporten lanserades i november 2020, och spreds både i traditionella och sociala medier. Bland annat bjöds Rädda Barnen in till Zambias största nyhetsprogram för att berätta om resultaten.

Rapporten är unik i sitt slag och ger många viktiga slutsatser om barns villkor i Zambia. Den ger oss nyckelinsikter om vad barnen själva vill, och resultaten ligger därför till grund för vår verksamhet i landet flera år framöver. Genom lanseringen av rapporten kan vi även påverka beslutsfattare att få upp barns röster och rättigheter på agendan, vilket blir särskilt aktuellt inför valet i Zambia 2021.

Lansering av Ung röst Zambia, november 2020

Trygg barndom utan våld och övergrepp

Pandemin har ytterligare ökat risken för våld mot barn, både i Sverige och runt om i världen. Särskilt drabbade är flickor, barn i fattigdom, barn med funktionsnedsättning och barn i konflikter.

Nedstängningar av skolor och lockdowns i många länder har gjort att barn inte får tillgång till det skydd som samhället annars erbjuder. Detta samtidigt som konsekvenserna av pandemin dramatiskt ökat stressen bland familjer, vilket har ökat risken för våld i hemmet i Sverige och runt om i världen. För att lindra det ekonomiska trycket i familjer har även barnarbete och barnnäktenskap ökat.

Vi har snabbt ställt om våra insatser för att anpassa oss till pandemins konsekvenser för barn både i Sverige och internationellt. Vi har stöttat barn som lever i socioekonomisk utsatthet i Sverige, barn i krig och katastrofer, barn som överlevt sexuellt våld, barn som av olika anledningar inte lever med sina familjer, barn på flykt och barn som riskerar att bli rekryterade av väpnade styrkor och grupper.

I flera länder, såsom Filippinerna, Kosovo och Sydafrika, har vi under året tillsammans med våra partners fortsatt det viktiga arbetet med att förändra attityder och informera i att uppfostra och utbilda barn utan våld. Ofta har dessa informationskampanjer skett via online-evenemang, radio och tv. Bara på Filippinerna har över 900 000 föräldrar och vårdgivare nåtts genom dessa insatser. Eftersom barn har tillbringat mera tid på internet har vi också inkluderat tips om hur föräldrar kan öka säkerheten för barn på nätet.

I Sverige har unga som läser på gymnasienivå studerat hemifrån, vilket ökat riskerna för de som lever under våld och hedersförtryck. Att vara hemma mer betyder mer tid med de som

förtrycker, kontrollerar, hotar och begränsar. För att stötta dessa unga har vi under 2020 tredubblat öppettiderna i vår anonyma stödchatt och stödmejl kallad "Kärleken är fri". Behovet har varit stort, och under april-juni tog vi emot fler samtal än under hela 2019. 17 procent av samtalen har under 2020 handlat om våld i hemmet, vilket är en markant ökning från tidigare år.

Vi har även lanserat olika former av krismaterial så att barn och föräldrar i Sverige ska kunna få stöd i pandemin. Tillsammans med våra psykologer och psykoterapeuter har vi tagit fram tips och råd på flera språk om att prata med barn om covid-19. Vägledningen "Lugna, lyssna stärk" lanserades under hösten och stöttar vuxna i hur de kan prata med barn i sin närhet under covid-19-krisen och i kommande krissituationer.

För att bättre förstå hur barn påverkas av pandemin genomförde vi under året en global undersökning i 46 länder, vilket resulterade i den största och mest omfattande undersökningen av barn och familjer under covid-19-krisen hittills. Över 30 000 föräldrar och vårdnadshavare och över 13 000 barn i åldern 11-17 år deltog. Studien visade att 32 procent av hushållen hade ett barn, förälder eller vårdgivare som sa att det hade förekommit våld i deras hem sedan pandemin började. 17 procent av barnen sa att de upplevde våld hemma när skolorna stängdes. Strax under hälften (46 procent) av föräldrarna/vårdnadshavarna rapporterade att de observerade tecken på psykisk stress hos barnen.

I en tid då barns säkerhet, skydd och välbefinnande hotas av de omedelbara och långsiktiga effekterna av covid-19, har det aldrig varit viktigare att arbeta för att stoppa alla former av våld mot barn.

Rädda Barnens Effektrapport 2020

Utökad stödchatt för unga som lever med hedersrelaterat våld och förtryck

Tidigt under coronakrisen förstod vi att unga som lever med hedersrelaterat våld och förtryck påverkas hårt. Under året har vi därför växlat upp vårt arbete för att stötta de som drabbas, bland annat genom att tredubbla öppettiderna i vår stödchatt "Kärleken är fri".

Vi kände efter pandemins utbrott en stark oro att de som lever under hedersförtryck och våld skulle komma att begränsas och kontrolleras ytterligare av familj och släkt. Många unga läser på gymnasienivå och har under året haft digital undervisning, vilket har inneburit mer tid i hemmet.

Mycket pekar på att det är svårt att veta hur många som utsätts för hedersförtryckande normer i Sverige. I Sverige svarar 70 000 ungdomar i åldern 16-25 år att de upplever begränsningar i fråga om vem de kan välja som partner, medan 8 500 ungdomar riskerar att bli bortgifta mot sin vilja¹.

"Jag vill så gärna gå och bada med mina kompisar. Känna att jag är som alla andra. Men jag har inte ens en baddräkt eller en bikini", skriver Laila.*

Vi har sedan 2015 bedrivit en stödchatt- och stödmejlsvksamhet gentemot unga som heter "Kärleken är fri". Där kan unga berätta anonymt hur det är att leva under hedersrelaterat våld och förtryck.

"Kärleken är fri" landningssida 2020

¹ Gift mot sin vilja, <https://www.mucf.se/publikationer/gift-mot-sin-vilja>

Rädda Barnens Effektrapport 2020

Våld i hemmet ökat samtalsämne

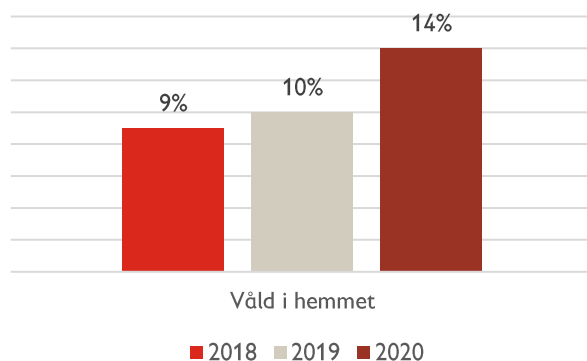
Unga i chatten berättade att de upplever tiden under pandemin som svårare än tidigare. De fönster av frihet de tidigare haft har helt eller delvis tagits ifrån dem.

”Om jag går emot min mamma hotar hon med att ta livet av sig” berättar Rebecca.*

Kärlek fortsatte vara det absolut vanligaste ämnet vi pratade om i chatten. Men under covid-19-krisen blev våld i hemmet ett av de vanligaste samtalsämnena.

”Pappa satte upp en hasp utanför min dörr. Så nu kan jag inte lämna rummet utan att någon öppnar för mig”, berättar Alice.*

Våld i hemmet som chattämne

Många unga som vänder sig till chatten eller mejlen har erfarenheter av vuxna eller närstående som inte lyssnar, vuxna som kränker, hotar eller inte förstår deras utsatthet. De behöver få prata med oss flera gånger, innan de känner förtroende, vågar och klarar av att prata om det som är svårt. Vi har anledning att tro att våld och svårare situationer därför är vanligare än vår statistik visar. Att 14 procent av samtalen under 2020 handlade om våld är allvarligt och anmärkningsvärt.

Nära tredubblade öppettider

När pandemin bröt ut utökade vi vårt arbete enormt under perioden mars till juli 2020. Vi nära tredubblade öppettiderna i chatten och våra frivilliga fick stöd av Rädda Barnen-personal med socionom-, beteendevetar- och psykologbakgrund under vardagarna. Vi hade för första gången också öppet på sommarlovet. Under hösten växlade vi ner från vårens bemanning men hade fortsatte utökade öppettider jämfört med tidigare år.

Vi tog emot hela 953 samtal under 2020 jämfört med 550 under 2019 – att växla upp och mobilisera verksamheten var helt avgörande för att kunna stödja alla de barn som kontaktade oss.

Fler unga vuxna i chatten

Samtal med barn i gymnasieåldern och unga vuxna ökade. Det beror mycket på den utsatthet just den åldersgruppen upplever under pandemin. Under coronakrisen är 30 procent av samtalen med personer över 18 år, tidigare år har ungefär 20 procent av samtalen varit med unga vuxna. Tyvärr vet vi inte hur gamla hälften av alla som vänder sig till oss eftersom det är frivilligt att uppge sin ålder i chatten.

1 av 5

Mer än en femtedel av alla samtal 2020 berörde eller handlade om psykisk ohälsa bland barn och unga.

Rädda Barnens Effektrapport 2020

Digifritids.se – en trygg och rolig plats på nätet

Coronavirusets utbrott fick stora konsekvenser för barn, med ökad isolering, oro och en större risk för utsatthet. På bara tre veckor utvecklades och lanserades Digifritids.se – en trygg och rolig plats på nätet för barn mellan 6-12 år.

Under pandemin fick barnen inte samma tillgång till det som normalt skapar trygghet, såsom skola, fritidsaktiviteter, vänner och trygga vuxna.

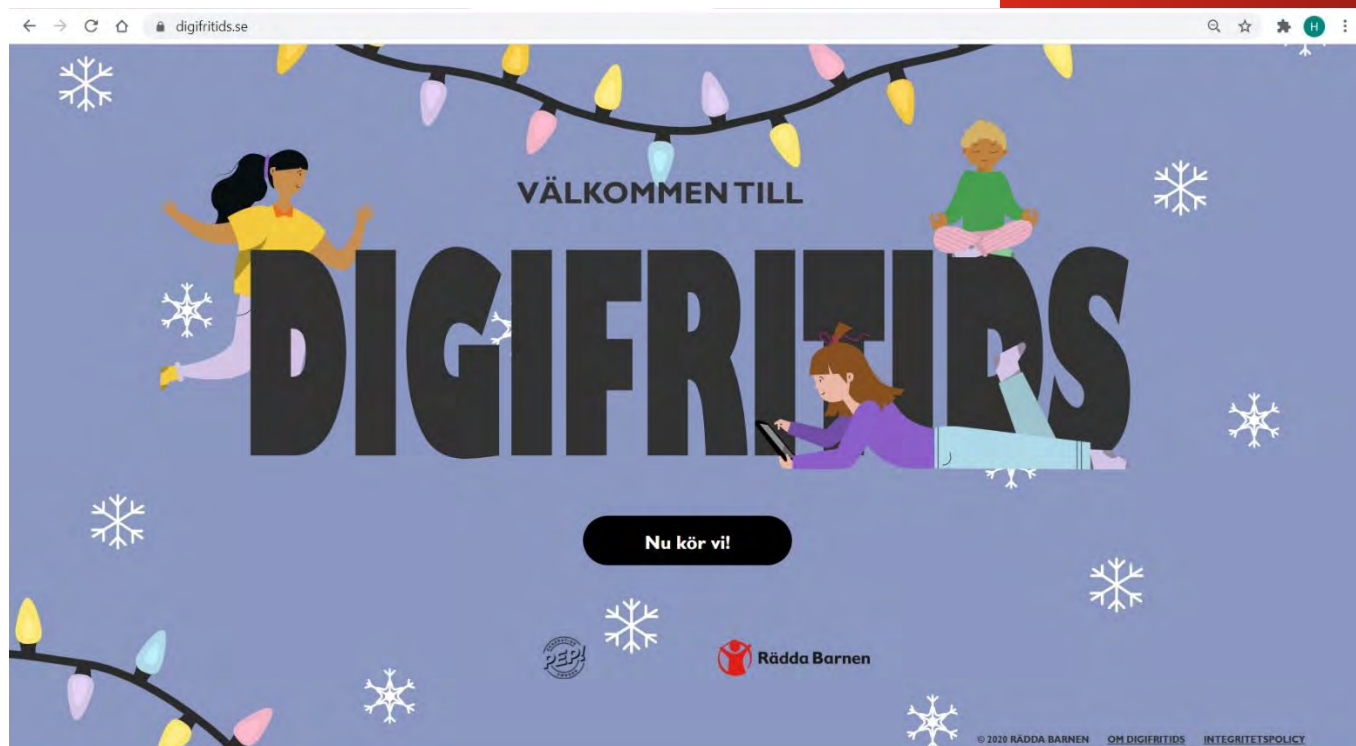
- Alla barn har av olika anledningar inte heller samma förutsättningar att få stöd hemifrån. Då är det extra viktigt att barnen får möjlighet att koppla bort allt en stund och använda skärmtiden till något som får dem att må bra, säger Mary Douglas, projektledare för Digifritids på Rädda Barnen.

Digifritids.se utvecklades på bara tre veckor

På bara tre veckor utvecklades Digifritids.se, i ett samarbete mellan Rädda Barnen och Generation Pep. Här finns fem olika rum som barnen kan besöka: Stödis, Biblioteket, Lekrummet, Skolgården och Anslagstavlan. På sidan hittar barnen roliga träningstips, ljudböcker, yogaövningar, pyssel, tips på hur man gör sitt eget mellanmål och mycket annat. På anslagstavlan kan barn anonymt posta och dela med sig av sina tankar och funderingar.

"Sidan verkar bra. För vissa saknar det här att ha fritids och vara med kompisar - men det här, när man fixat något online, det finns något för alla!"
- Barn som deltog i fokusgrupp

**"...Nämen gud!
Vad roligt att det finns en sån här sida"**
- Barn som deltog i användartest av Digifritids

Rädda Barnens Effektrapport 2020

Digital version av en barnvänlig plats

Vid krisinsatser och katastrofer, såsom efter exempelvis jordbävningar eller vid krigstillstånd arbetar Rädda Barnen ofta med en välbeprövad metod som kallas "barnvänliga platser". En barnvänlig plats är en fysisk och trygg plats dit barn kan komma för att bland annat få skydd, stöd och en paus från det som händer omkring dem för en liten stund.

- För Rädda Barnen är en hemsida som Digifritids.se ett nytt verktyg och arbetssätt som inte prövats tidigare. Eftersom det varit svårt att träffas fysiskt under pandemin, krävdes en innovativ lösning för att kunna nå barn som nu tillbringade mer tid i hemmet. Därför skapades Digifritids, som en barnvänlig plats i digital form, berättar Mary Douglas.

Stort intresse och medial uppmärksamhet

Många aktörer har med kort varsel och stort engagemang bidragit till både utveckling av och innehåll på sidan, bland annat Radiohjälpen, Skandias stiftelse Idéer för livet, Erling Perssons stiftelse, Barnens bibliotek och Storytel.

Under 2020 hade Digifritids över 61 000 nya besökare. Sidan fick stor spridning i sociala medier och i traditionella medier. Bland annat uppmärksammades den i TV4 Nyhetsmorgon vid två tillfällen och genom att kronprinsessfamiljen gjorde en film där de visar hur Digifritids kan användas för att röra på sig. Filmen visades över 120 000 gånger.

Vi såg tidigt att det saknades barnanpassad information om corona och pandemin. När barnminister Åsa Lindhagen ville bidra till Digifritids kunde vi snabbt samla in över 60 frågor om corona från barn i låg- och mellanstadiet, som resulterade i fyra filmer där ministern besvarar dessa. Digifritids har även använts av lärare som ett bra underlag för diskussioner om corona.

Foto: TV4

Rädda Barnens Effektrapport 2020

Cirkusträningen i Småland blev digital

I Vetlanda, Jönköping och Hestra engagerade sig Rädda Barnens medlemmar för att barnen skulle få röra på sig och må bra trots pandemin. När smittspridningen tilltog ställde verksamheten om, och barnens cirkusträning kunde ske helt digitalt.

Coronapandemin har för många barn inneburit mer tid hemma och inte lika mycket rörelse och fysisk aktivitet med andra. I Vetlanda var det många föräldrar som vittnade om att deras barn hade begränsad motorik och att barnen kände sig nedstämda.

Inkluderande träning där alla var välkomna

För att möta behoven hos dessa barn kavlade Rädda Barnens medlemmar på lokal-föreningen i Vetlanda upp ärmarna, och startade under hösten en cirkusträning i samarbete med JONK! Scenkonst. Även lokalföreningarna i Jönköping och Hestra hakade på.

Barn i åldrarna 8-12 år bjöds in till cirkusträningen. Det fanns inga språkkrav, och barn med varierande bakgrunder och förutsättningar kunde delta för att villkorslöst experimentera med cirkusövningar i en inkluderande miljö. Genom att välja idrotts-hallar både i städerna och utanför, kunde även barn utan möjlighet att åka bil delta.

Träningen fortsatte hemifrån

När smittspridningen ökade tvingades cirkusträningen ta paus. Men lokalföreningarna lyckades lösa situationen genom att göra träffarna helt digitala. Barnen fick låna hem material, såsom jongleringskäglor, och cirkuspedagogen skickade filmklipp på övningar som barnen tränade på hemma.

- Jag är stolt som ordförande för lokalföreningen att vi vågade ta beslutet om att hålla cirkusträning i denna oroliga och osäkra tid. Många i vår styrelse tyckte det var en bra idé och ville ställa upp med tid och engagemang. Barnen gillar verkligen träningen och vi har kö till aktiviteten, säger Ingela Persson, ordförande i Jönköpings lokalförening.

”Fantastiskt att se hur barnen utvecklades”

Totalt deltog 23 barn i verksamheten, och många föräldrar berättade att deras barn mått bättre av träningen. Barnen fick leka och utmanas i en stressfri miljö utan press där de uppmuntrades till att misslyckas.

- Efter varje träff bad vår fantastiska pedagog Daniel Oja från JONK! Scenkonst alla barn som misslyckats under träningen att räcka upp handen. Och det gjorde barnen med glädje! Det var fantastiskt att se hur barnen utvecklades och stärktes av dessa träffar, berättar Mona-Lisa Hagström Svensson, ordförande i Vetlandas lokalförening.

Barn i fattigdom

Pandemin riskerar att uttradera mer än ett decennium av framsteg när det kommer till att minska barnfattigdom i världen. Redan innan pandemins utbrott levde alldeles för många barn i fattigdom; 585 miljoner i låg- och medelinkomstländer och nära ett av tre barn i hushåll under den nationella fattigdomsgränsen. Barnfattigdom hindrar inte bara dessa barns livsmöjligheter, utan riskerar att bibehålla fattigdomscykeln då deras barn i sin tur sannolikt också kommer växa upp i fattigdom.

Vi vet att kontantöverföringar till familjer i fattigdom är ett av de mest effektiva sätten att bekämpa fattigdom. När samhällen världen över stängde ner i pandemin såg vi till att familjer i stor utsatthet fick hjälp att ha råd med mat och annat nödvändigt till barnen. Vi har erbjudit detta stöd till familjer världen över, och påverkat länder att säkerställa att människor får det stöd de behöver för att täcka barns grundläggande behov. Under 2020 har vi stöttat 554 000 familjer i 37 länder med kontanter och checkar.

I en kartläggning som Rädda Barnen genomförde under året kunde vi bland annat se en ökad risk i våra verksamheter i områden i Sverige där många barn lever i socioekonomisk utsatthet. Trångboddhet och fattigdom fick flera konsekvenser kopplade till pandemin. Kartläggningen berättade om barns oro över framtiden, oro över att föräldrarna skulle förlora jobbet, att vräkas och att inte ha råd med lunch när de var hemma från skolan och skollunchen försvann.

I flera områden i Sverige har uppemot två tredjedelar av alla barn varit hemma under vissa perioder under 2020. Många av dessa barn har haft en stor utmaning att få fullständiga betyg. De skillnader och ojämlikheter som finns i möjligheter för att få goda studieresultat kopplat till socioekonomiska förutsättningar riskerar därför att bli allt större.

Flera aktiviteter och läger har ställts in runt om i Sverige och många, både kommunala och privata, sommarjobb försvann. För många av de unga vi mött som förlorat möjligheten till sommarjobb, handlar det inte bara om minskade möjligheter till fickpengar eller möjligheter att lära sig ett arbete och ta ansvar, det är också förluster av viktiga inkomster till familjen och något som än mer ökar glappet till arbetsmarknaden för de unga som redan står längst ifrån den.

Rädda Barnen har under året ställt om många verksamheter för att fortsätta finnas för barnen även i pandemin. I Sverige har vi utökat verksamheten för unga som lever i socioekonomisk utsatthet och varit mer närvarande online, med digitala föräldraforum och talkshows med ungdomar. Även koordinering med myndigheter och civilsamhälle har ökat under pandemin. I Järva har vi tillsammans med Rinkeby/Kista stadsdel startat ett projekt för att stimulera det lokala partnerskapet, delvis med fokus på insatser som kommer behövas i coronakrisens kölvatten. Under sommaren pågick i Göteborg, Borlänge och Stockholm ett intensifierat arbete med att handleda sommarjobbare.

Våra lokala partnerskap, med boendedrivna mötesplatser, nätverk och organisationer och andra lokala aktörer har möjliggjort arbete med de mest utsatta och gjort att Rädda Barnens räckvidd är långtgående. Vi har stöttat och samverkat lokalt för att underlätta och möjliggöra kvalitetssäkrad verksamhet som når barn, unga och barnfamiljer som lever i särskilt utsatta situationer. Då vi är en del av det lokala föreningslivet är vi tillsammans med våra partners ofta en av de första aktörerna som boende vänder sig till för att söka stöd eller om de vill driva en fråga. Det blir naturligt att vi också är en aktör som blir viktig i en krissituation.

Rädda Barnens Effektrapport 2020

Karmas insamling räckte till 50 000 måltider

Tidigt efter utbrottet av covid-19 såg Rädda Barnen hur barn, unga och familjer i Sverige, som redan före pandemin levde i ekonomisk utsatthet, fick det extremt tufft. Tillsammans med Karma startades en insamling som resulterade i 50 000 måltider till familjer i ekonomisk utsatthet i Sverige.

Tusentals familjer i Sverige är beroende av den frukost, lunch och mellis som barnen får i skolan och på fritids. När barn av olika anledningar behövde vara hemma från skolan i större utsträckning under pandemin resulterade det i stor ekonomisk påfrestning. Många föräldrar har tillfälliga anställningar som de förlorade under pandemin, och stora delar av Rädda Barnens målgrupper rapporterade att de hade svårt att få pengarna att räcka till mat.

Karma startade Karma Lemon Challenge

Rädda Barnen tog då kontakt med Karma, vars affärsidé är att ta tillvara på matsvinn genom sin app. Karma såg direkt allvaret i situationen och satte på bara några veckors tid igång en kampanj, The Karma Lemon Challenge, för att samla in pengar till mat till de barn och familjer som Rädda Barnen arbetar med.

Insamlingen gav 50 000 måltider

Kampanjen gick ut på att donera pengar motsvarande fem måltider, äta en citron och via sociala medier uppmana fem andra personer att göra detsamma. Citronen symboliserade att livet är surt för många nu, och med kampanjen ville vi förmedla att vi med gemensamma krafter kan hjälpas åt för att underlätta vardagen för några av dem som har det tuffast. På en månad samlades över 2,6 miljoner kronor in, vilket räckte till över 50 000 måltider.

Maten tillagades av Karmas samarbetspartners i hotell- och restaurangbranschen, vilket även bidrog till sysselsättning i en bransch som drabbades hårt i pandemin. Tack vare Karmas insats kunde vi dela ut både mat och värdecheckar till matbutiker för familjer i hela Sverige.

Matutdelningen viktig för familjerna

Samarbetet med Karma blev en viktig del i Rädda Barnens arbete för att tillgodose barns behov och rättigheter. Mottagarna av maten och matcheckarna berättade att de utan detta stöd skulle varit tvungna att hoppa över ett eller flera mål mat per dag.

Kampanjen engagerade både företag, privatpersoner och kända profiler, och uppmärksamheten den gav gjorde att vi kunde belysa frågan om att det idag finns ett stort antal barn i Sverige som växer upp i ekonomisk utsatthet i hushåll som inte har pengar som räcker till varje måltid.

"Det ni gör är otroligt bra, speciellt i dessa tider när hela världen är kaos."
- Småbarnsmamma

Rädda Barnens Effektrapport 2020

Historiskt beslut för barns rättigheter

Tack vare bland annat Rädda Barnens påverkansarbete har EU fattat ett historiskt beslut som kommer att främja kampen mot barnfattigdom och social exkludering.

För första gången finns det nu en skrivning i Europeiska socialfonden+ (ESF+) om att EUs medlemsstater måste avsätta pengar ur fonden för att bekämpa barnfattigdom. Utöver detta innebär beslutet även för många länder i EU att de dessutom måste öronmärka 5 procent av sitt stöd från ESF+ för att just bekämpa barnfattigdom. Detta historiska beslut kommer förhoppningsvis förbättra livet för hundratusentals barn.

Ihärdigt påverkansarbete bakom beslutet

Rädda Barnens olika medlemsorganisationer runtom i Europa, inklusive svenska Rädda Barnen, har jobbat hårt för att påverka EUs institutioner och EU-ländernas regeringar. På EU-nivå har vi samarbetat inom nätverket "EU Alliance för Investing in Children" för att nå största möjliga effekt med påverkansarbetet.

Familjer i Sverige hårt drabbade

Sverige är på tionde plats bland EU-länderna när det gäller "störst procentuell risk för barnfattigdom"². Detta är naturligtvis nedslående, särskilt med tanke på Sveriges välstånd i förhållande till många andra länder.

Den rådande pandemin väntas också öka risken för barnfattigdom, och vi ser att familjer som bor i socioekonomiskt utsatta områden runtom i landet har drabbats hårt.

Med detta beslut måste Sverige använda pengar ur ESF+ för att bekämpa barnfattigdom, och har därmed både krav på sig, resurser och verktyg för att vända utvecklingen.

Påverkansarbetet fortsätter

Rädda Barnen kommer nu fortsätta arbeta för att dessa medel, samt medel från andra EU-fonder, verkligen går till att hjälpa barn och familjer som lever i utsatthet.

Vi fortsätter också arbeta för att EU ska anta en barngaranti som innebär att alla barn ska ha tillgång till gratis hälso- och sjukvård, gratis skolgång, gratis förskola och barnomsorg, näringsriktig kost och ett värdigt boende.

² Eurostat (2019)

Rädda Barnens Effektrapport 2020

Barn i utsatthet i Thailand får stöd för en bättre framtid

Barn som tillhör etniska minoriteter eller är statslösa i Thailand lever i stor utsatthet. Rädda Barnen har genom projektet "PROCEED" arbetat för att ge dessa barn en ljusare framtid.

De barn som tillhör etniska minoriteter eller är statslösa i Thailand lever under mycket ojämlika och fattiga förhållanden. Barnen saknar utbildningsmöjligheter och andra grundläggande rättigheter. Flickornas situation är än svårare, då de riskerar att drabbas av sexuell exploatering, tvångsäktenskap och tidig graviditet.

Satsning i två provinser i Thailand

För att stötta dessa barn har Rädda Barnen tillsammans med partners under 2020 genomfört projektet "PROCEED" i Chiang Rai- och Mae Hong Son-provinserna, för att hjälpa barnen att undvika att hamna i sexindustrin eller att bli gravida i ung ålder.

Genom projektet har vi utbildat lärare, ungdomsledare och studenter i sexuell och reproduktiv hälsa. Vi har sett till att barn som blivit gravida i ung ålder fått det stöd de behöver för att kunna fortsätta sina studier. Vi har även påverkat beslutsfattare, skolsystem och myndigheter att förstå projektets betydelse vilket har inneburit att modellen kommer användas i fler provinser i Thailand.

Rädda Barnens Effektrapport 2020

Projektet nådde långt över målen

År 2020 var projektets sista år, och tanken var att vi detta år skulle bygga vidare på det starka momentum vi nått under tidigare år. Men på grund av de hinder som kom till följd av covid-19-pandemin fick många aktiviteter justeras. Trots det, tack vare dedikerade medarbetare och partners, starka relationer med intressenter och lokalsamhällen, kunde projektet leverera långt över sina mål.

Projektet nådde över dubbelt så många barn som det hoppades på; 11 903 barn och 1 411 vuxna fick direkt stöd inom projektet.

Ett av barnen som fick stöd i projektet var Fah*

Fah* bor i Mae Chan-distriktet i norra Thailand. Vid bara 16 års ålder befann hon sig vid ett vägsål som skulle avgöra hennes framtida liv. Hon hade just börjat klass nio, vilket är det sista obligatoriska året i skolan, när hon upptäckte att hon var gravid.

Tack vare insatserna inom PROCEED-projektet kunde Fah få stöd från skolan och fortsätta sina studier, trots graviditeten. Hon fick emotionellt stöd och rådgivning, och fick veta att hon hade rätt till fortsatt skolgång. Lärarna såg även till att Fah fick träffa en läkare.

Genom Rädda Barnens partners fick Fah också stöd och råd om hur hon skulle ta hand om sig själv under graviditeten. Fah fick finansiellt stöd så att hon skulle ha råd med resekostnader till besöken i mödravården och för att kunna köpa näringsrik mat och annat nödvändigt för en hälsosam graviditet.

Genom detta stöd kunde Fah fortsätta skolan under graviditeten, och återvända efter att barnet fötts. Detta innebär att hon kan avsluta den obligatoriska delen av skolan, och även studera vidare och så småningom få ett bra jobb och ha råd att uppfostra sitt barn.

**11 903 barn
och
1 411 vuxna
fick direkt
stöd inom
projektet.**

Rädda Barnens Effektrapport 2020

Partnerskap med företag

Så jobbar vi tillsammans med företag

I samarbete med företag kan vi skapa bättre förutsättningar för fler barn, och samtidigt öka kunskapen om och engagemanget för barns rättigheter i företagen. Som företag finns olika möjligheter att stötta vårt arbete; genom att ge en gåva, bli Vänföretag, bli Hållbarhetspartner då företaget stöttar befintliga projekt inom våra fokusområden, eller som Huvudpartner då företaget samarbetar med oss i långsiktiga och skräddarsydda projekt.

Vi samarbetar även med företag i enskilda satsningar som vi utformar tillsammans, exempelvis genom att engagera medarbetare för barn i utsatta situationer, driva gemensamma påverkansfrågor, eller genomföra kampanjer som skapar kundengagemang och genererar pengar till vårt arbete. Vi ser gärna partnerskap där vi tillsammans jobbar långsiktigt och strategiskt och har ett utbyte av kunskap och expertis.

Genom vårt globala bolag The Centre for Child Rights and Business arbetar vi som konsulter med utbildning, metodutveckling och främjandet av barns rättigheter i företags värdekedjor. Genom att identifiera och genomföra nya arbetssätt stärks företagets positiva påverkan på barn genom hela värdekedjan.

Våra samarbeten med företag står för en mycket viktig del av vår finansiering och vårt arbete för barn. Tillsammans skapar vi en ljusare framtid för barnen.

Rädda Barnens Effektrapport 2020

Detta uppnår vi med våra huvudpartners

Våra huvudpartners engagerar sig långsiktigt i arbetet för barns rättigheter i frågor som ligger nära företagens verksamhet.

Accenture är en partner i Rädda Barnens arbete inom systeminnovation och för att utveckla framtida lösningar för de mest marginaliserade barnen. Accenture har en aktiv roll i arbetet för att ge barn och unga i Sverige en trygg uppväxt på lika villkor. Accenture driver också tester inom digitalisering och artificiell intelligens. Partnerskapet bygger på öppenhet, transparens och ett gemensamt värdeskapande. Vår gemensamma vision är att driva 360-gradersvärde genom sociala innovationer för barns rättigheter.

Apoteket bidrar med ett viktigt stöd i vårt arbete för barn och unga i socioekonomiskt utsatta områden, både finansiellt och genom att engagera sina medarbetare genom att bidra med sin kunskap inom hälsa till barn, unga och familjer i Sverige. Genom butikskampanjer har även ett viktigt stöd till Rädda Barnens arbete för barn i konflikter och katastrofer samlats in under året.

I samband med Pippis 75-årsjubileum har vi under 2020 tillsammans uppmärksammat situationen för flickor på flykt i den globala kampanjen "Pippi of Today". Kampanjen involverar tretton av Rädda Barnens medlemsländer och ett 50-tal företag, och hittills har den genererat ca 12 miljoner kronor. Kampanjen är förlängd och kommer även pågå under 2021.

Discovery Networks blev under 2020 en global partner till Rädda Barnen. Under året har vi samarbetat för att ge barn och unga i Sverige en trygg uppväxt på lika villkor. Tillsammans har vi engagerat medarbetarna på Discovery Networks i Sverige att inspirera ungdomar i deras framtida yrkesbana.

Folkspel stöttar vår verksamhet genom försäljning av Sverigelotten och Bingolotto samt genom spridning av vårt arbete för en trygg idrottsrörelse för barn i Sverige. Under 2020 genomfördes särskilda prenumerationskampanjer för lotterna, där allt överskott gick till Rädda Barnens arbete.

H & M Foundation har under 2020 fortsatt finansierat långsiktiga utvecklingsprojekt i Indien och Bangladesh samt utbildningsprojekt i Indonesien, Kina och Rumänien.

Rädda Barnens Effektrapport 2020

IKANO

IKANO har tillsammans med Rädda Barnen, IKEA, Skånetrafiken, Malmö Stad och Arbetsförmedlingen utvecklat ett arbetsmarknadsprogram som vänder sig till unga som står långt ifrån arbetsmarknaden. Genom att ta gemensamt samhällsansvar har vi 2020 arbetat för att fler unga kommer ut i arbete och får en hållbar försörjning.

IKEA är en aktiv partner i vårt arbete för ett mer jämlikt och rättvist Sverige. Runt alla IKEA-varuhus har vi engagerat lokalsamhället och drivit förändring inom hållbar försörjning, hälsa och bostad. Under 2020 har IKEA bidragit med ökat stöd på grund av pandemin för att alla barn ska ha en trygg plats att kalla hemma.

IKEA Foundation

IKEA Foundation har under 2020 stöttat vårt långsiktiga utvecklingsarbete i Asien och Afrika för att barn från etniska minoritetsgrupper, barn i migration och barn som lever i fattigdom ska få tillgång till likvärdig utbildning. Stiftelsen har även stöttat vårt arbete för barn i Etiopien och Bangladesh som är särskilt utsatta för risker kopplade till migration. IKEA Foundation har gett stöd till vårt arbete att utbilda personal i fält från lokala organisationer i humanitärt arbete och barns skydd.

N O R R

För varje funktionsdryck som Norr säljer, skänks motsvarande summa för en enhet vätskeersättning och zink till vårt omfattande arbete på plats i Jemen, där 80 procent av befolkningen är i behov av stöd för att överleva.

Under 2020 har vi tillsammans med Paulig Group/Santa Maria arbetat för barns rätt till utbildning i byar där familjer livnär sig på chiliproduktion. Målsättningen är att tillsammans skapa en hållbar och skalbar modell, där även leverantörer ingår som en viktig del i att öka kunskap om hållbar produktion för några av de fattigaste chilibönderna.

skandia:

Skandia är, genom sin stiftelse Idéer för livet, en viktig partner inom vårt arbete för barn och unga i socioekonomiskt utsatta områden i Sverige, samt i vårt arbete för barns rätt till en trygg och inkluderande fritid. Genom samarbetet bidrar Idéer för livet med viktig kunskap, strategiarbete och kontakter inom akademien för att bli mer effektiva i vårt arbetssätt. Skandia bidrar därtill med ett viktigt finansiellt stöd till vårt arbete för barn.

Rädda Barnens Effektrapport 2020

De kunder hos Swedbank Robur som sparar i Humanfonden ger ett värdefullt bidrag till vårt arbete för barn i konflikter och katastrofer. Under 2020 mottog vi hela 5 396 607 kronor. Med dessa pengar har vi kunnat rädda liv på fler barn som befinner sig i mycket utsatta situationer, skydda barn från våld och övergrepp, återföreina familjer som kommit ifrån varandra i katastrofer och mycket mer.

Svenska Postkodlotteriet ger ett mycket viktigt stöd som Rädda Barnen har frihet att disponera där behoven är som störst. Under 2020 fick vi 25 miljoner kr i basstöd samt ett extra basstöd om 2,5 miljoner på grund av pandemin. Basstödet gjorde stor nytta vid vårt centrum för stöd och behandling på tre orter i Sverige. Därtill användes stödet i vårt arbete internationellt bland annat i Europa, östra och södra Afrika, delar av Asien samt för barn i katastrofer. Postkodlotteriet bidrar även med så kallade "matchningspengar" som frigör ytterligare medel från Sida till vårt internationella program.

Söderberg & Partners har under 2020 bidragit med stöd till Rädda Barnens centrum för stöd och behandling. Centrumet erbjuder psykologisk behandling till barn och ungdomar som varit med om svåra händelser och inte fått sina behov av stöd och behandling tillgodosedda av samhället.

Wallenius Lines har under många år bidragit med ett viktigt stöd till vårt arbete för barn i konflikter och katastrofer. En katastrof kan slå till plötsligt, och med pengarna från Wallenius kan vi agera snabbt och flexibelt där behoven är som störst. Under 2020 såg Wallenius Lines allvaret i hur barn i utsatthet drabbades särskilt hårt av att stora delar av samhället stängde ner som en effekt av pandemin, och gav därför ett värdefullt utökat stöd till våra insatser för barn.

När Willys kunder donerar sin pant till Rädda Barnen går stödet till vårt arbete för barn och unga i socioekonomiskt utsatta områden i Sverige och till arbetet för en trygg idrott. Under 2020 bidrog Willys dessutom med mat och värdecheckar till familjer i socioekonomisk utsatthet som drabbades hårt av pandemin, och hade svårt att få pengarna att räcka till mat. Under december dubblade Willys alla pantgåvor som donerades till Rädda Barnen, och totalt över året fick vi över 4 miljoner kronor till vårt arbete för barn i Sverige.

**Rädda Barnen är världens största
självständiga barnrättsorganisation.
Vi finns på plats där vi gör mest nytta
för barn – i Sverige och runt om i
världen. Med fokus på långsiktigt
hållbara insatser, gör vi omedelbara
och bestående skillnader i barns liv.**

**Rädda Barnen
107 88 Stockholm
Tel: 08-698 90 00
kundservice@rb.se
www.raeddabarnen.se**